

De Gaaper, ontwaken in het stadshotel in Amersfoort

Stadsherstel Amersfoort

Hof 39 behoort tot de oudste stenen huizen van Amersfoort uit circa 1250. Het gebouw wordt in 2000 verworven door Stadsherstel Amersfoort die het gebouw nauwgezet restaureert en geschikt maakt voor een nieuw leven als stadshotel. De verdiepingen zijn opgedeeld in hotelkamers en op de begane grond is een ontvangstruimte gerealiseerd. In 2003 begint De Gaaper, met zo'n 800 jaar geschiedenis aan een nieuw leven.

De Gaaper

Adres	Hof 39, Amersfoort
Oorspronkelijk bouwjaar	ca. 1250
Oude functie gebouw	Woonhuis en apotheek
Programma	12 hotelkamers en ontvangstruimte
Opleverdatum	Mei 2003
(Historische) relevantie van het gebouw voor gemeente	Hof 39 is een van de oudste stenen huizen van Amersfoort
Grootste knelpunten van de herbestemming	Eisen Bouwbesluit (met name plafondhoogte) en brandweer
Maatschappelijke meerwaarde herbestemming	<p>X Behoud (cultuur)historische waarde gebouw</p> <p>X Toevoegen functies aan stad/wijk</p> <p>X Economisch draagvlak in wijk</p> <p>X Tegengaan leegstand/verloedering</p> <p>O Duurzaam bouwen</p> <p>O Diversificatie woningvoorraad</p> <p>X Vergroting levendigheid op horecaplein</p>
Projectteam	
Architect	Jonkman Klinkhamer, Amersfoort
Advisering	Bouwperfect, Nieman e.a.
Verbouw	Van Hoogevest O&R, Amersfoort
Financiële gegevens	
Verwervingskosten	ca. € 325 duizend
Verbouwkosten	ca. € 275 duizend

1250

Oprichting van het gebouw. Gezien het formaat kloostermoppen waarin de bouwmuren zijn opgetrokken dateert het gebouw van ca 1250, nog voordat Amersfoort stadsrechten kreeg in 1256.

1340

De stadsbrand die onder meer de Sint Joriskerk treft, beschadigt ook Hof 39. De houten gevel aan de Hof wordt vervangen door een stenen trapgevel. Het huis wordt met een verdieping verhoogd.

1450

Het pand wordt gesplitst in Hof 39 en Langestraat 72. Er wordt een kelder aangebracht omdat het vloerniveau door ophogingen van het Hof ver onder pleinniveau is terechtgekomen.

1822

Nieuwe gepleisterde lijstgevel in empirestijl, een (neo)classicistische bouwstijl met Egyptische motieven. Het huis wordt met een verdieping verhoogd en de nokrichting een kwartslag gedraaid.

1830

Cornelis en zijn vrouw Henrica Kok-de Wit kopen het pand en beginnen een eigen apotheek.

◀ Bij de restauratie is de voorgevel weer in oude glorie hersteld. De gevel ziet er weer net zo uit als na de bouw ervan in 1822. Bij de restauratie blijkt de gotische gevel die na de brand van 1340 was opgebouwd, in 1822 niet afgebroken maar hergebruikt en nog steeds aanwezig, zij het achter pleisterwerk. Bron: Opmeer Producties.

▲ Onder de moerbalken verschijnen sleutelstukken (consoles) met een bijzondere gotische profilering. Op de kop zijn drievoudige peerkransen in het hout gehakt, een zeldzaam voorkomende decoratie. Er zijn slechts 2 voorbeelden elders bekend, in beide gevallen ook rond 1450 gedateerd. Foto: Bureau voor Bouwhistorie & Architectuurgeschiedenis, Utrecht.

▲ De naam De Gaaper verwijst naar het apotheekverleden van het gebouw. Gapers werden oorspronkelijk als uithangteken op luifels gezet, maar vanaf de 17e eeuw steeds vaker aan de gevel bevestigd. De mond van de gaper staat open om een medicijn in te nemen. Bron: Opmeer Producties.

▲ Stenen troggewelven op gordelbogen overspannen de ruimte. De kelder werd als handelskelder verhuurd aan derden. Dit blijkt uit de tegen de gevel gebouwde pothuizen waarin trappen toegang gaven tot de kelder vanaf de straat. Foto: Bureau voor Bouwhistorie & Architectuurgeschiedenis, Utrecht.

2000 De apotheek vertrekt naar de Langestraat. Uitgebreid bouwhistorisch onderzoek volgt tot Stadsherstel in 2002 start met de restauratie.

2003 Opening van Stadshotel De Gaaper in mei van dat jaar.